

Vzpomínka na skaštického rodáka PhDr. Františka Pospíšila.

Fotografie z roku 1917

František Pospíšil je významnou osobností obce Skaštice. Stejně tak ho považuje za významnou osobnost i obec Bolešov u Trenčína na Slovensku, kde na sklonku svého života žil s manželkou v jejím rodinném sídle.

Byl světově uznávaným odborníkem v oboru etnografickém – tance, písně, kroje, nářečí. Veškerá svá zjištění zaznamenával ve fotografiích, filmech, zvukových záznamech a svých krásných kresbičkách. Byl spoluorganizátorem mnoha národopisných slavností.

Jeho plošný záběr byl značný – celá řada evropských států od Španělska až po Kavkaz a studijní pobyt ve Spojených státech u severoamerických Indiánů. Byl velmi aktivní v přednáškové činnosti a všechno podrobně dokumentoval v různých jazycích. Jeho odborné mezinárodní kontakty byly rozsáhlé. Manželka měla stejné zájmy, na cestách a přednáškách ho doprovázela. Snažila se mu být ve všem nápomocná. Archivně je dochována cestopisná knížka, ke které sama napsala úvod. Nutno podotknout, že náklady spojené s cestovatelskými aktivitami byly programově náročné a jejich financování probíhalo z vlastních prostředků. To se projevilo neblahými důsledky na majetkových poměrech rodiny Pospíšilovy i rodiny jeho manželky.

František Pospíšil v oblíbeném hanáckém kroji

Pospíšilovi s indiánským náčelníkem

Kresbička Františka Pospíšila – mečový tanec

Vzhledem k tomu, že 24. duben 2008 je výročím padesáti let od smrti Františka Pospíšila, je plánováno několik vzpomínkových akcí.

Přehled vzpomínkových akcí.

3. dubna až 8. června 2008 - Muzeum Komenského v Přerově p.o.

- výstavka. (viz plakát)

Duben 2008 - Obecní úřad Skaštice

- vzpomínková informace v obecním rozhlase
- rozšířená textová a fotografická zpráva na webu obecního úřadu k Františku Pospíšilovi

Červen až prosinec 2008 - Státní okresní archiv Kroměříž

- výstava dokumentů a fotografií o Františku Pospíšilovi
- obsáhlý článek v archivním sborníku, ročník 2008, Nové poznatky o Františku Pospíšilovi, autorka PhDr. Hana Dvořáková

Třetí dekáda října 2008 - Moravské zemské muzeum – Etnografický ústav v Brně

- Mezinárodní konference k osobnosti Františka Pospíšila s výstavou. Garant PhDr. Hana Dvořáková
- Vydání knihy o Františku Pospíšilovi, autorka PhDr. Hana Dvořáková.

PhDr. Hana Dvořáková - vedoucí Etnografického ústavu, je nejkvalifikovanější odbornicí při studiu životního díla Františka Pospíšila. V případě širšího zájmu občanů Skaštic se nabídla uspořádat v obci přednášku s besedou o jeho životě, doplněnou fotografiemi.

Rodinné vazby

Pospíšilovi se ve Skašticích objevili, když František Pospíšil – pradědeček, nar. v r. 1798 v Hulíně, se v r. 1824 přizženil do čp. 35. Vzal si vdovu po Kašparu Jurtíkovi – Annu, nar. v r. 1787, rozenou Zavřelovou z čp. 9.

Jeho syn Jan Pospíšil – dědeček, nar. v r. 1828, se přizženil do čp. 30, kde již další generace Pospíšilů bydlela. Manželkou se stala vdova po Janu Dohnalíkovi, Mariana, nar. v r. 1824 v Hulíně, rozená Sklenářová.

Ignác Pospíšil – otec, nar. v r. 1856, se stal dědicem pololánu čp. 30. Měl čtyři sourozence. V roce 1881 se oženil s Antonínou Macháčkovou z Vlkoše, nar. v r. 1858. Otec zemřel v r. 1953 a matka v r. 1936.

Měli dvě děti – Hedviku, nar. 15. 10. 1882 a Františka, nar. 5. 6. 1885, o kterém se v tomto článku budeme dále zamýšlet.

Rodiče Františka Pospíšila

Rodiče Františka Pospíšila byli úspěšní pokrokoví rolníci. Otec byl absolventem rolnické školy a ještě ve stáří se věnoval chovu bource morušového. Žili spolu svorně téměř 55 let. Pro své děti vytvářeli příkladné křesťanské prostředí a pro syna potřebné finanční zázemí k umožnění studií i ke splnění zájmových cestovatelských cílů. Otec se až do úctyhodného věku projevoval obdivuhodnou duševní a tělesnou svěžestí, dožil se 97 let. Od r. 1920 byl věrným strážcem skaštického kostela. Dcera Hedvika (Matějíčková) v kostele hrávala na varhany. Měla jedno dítě – dceru Dagmar, ta se narodila v r. 1913.

Rodiče a babička Mariana jsou pochováni ve Skašticích.

František úspěšně vystudoval gymnázium v Kroměříži a na přání svých rodičů zahájil na vídeňské univerzitě studium teologie. Po roce však odešel do Prahy studovat pedagogiku a češtinu. Studium ukončil v r. 1909. V letech 1910 až 1920 působil jako středoškolský profesor na odborných hospodářských (zemědělských) školách v Přerově a v Olomouci na Hradisku. Vyučoval jazyk český, jazyk německý a dějepis. V roce 1917 obhájil dizertační práci a byl promován doktorem filozofie.

Od r. 1920 do r. 1945 působil v Moravském zemském muzeu v Brně. Na místě kurátora národopisného oddělení působil od roku 1922. Shromáždil spoustu muzejních sbírek. Ve své práci využíval nové moderní metody. Stal se světově uznávaným odborníkem.

Po skončení II. světové války byl za své postoje v období německé okupace z místa kurátora suspendován. V důsledku těchto událostí vážně psychicky onemocněl a přestěhoval se na Slovensko do Bolešova. V posledních letech svého života byl bezbranným člověkem, žijícím se svými představami a odkázan na starostlivost manželky. Po smrti byl pochován do rodinné hrobky Červinkovy.

Místo posledního odpočinku

Manželka Maria Ida Františka (nazývaná Šárynka), rozená Červinková, se narodila 21. 3. 1899 v Bolešově. Měla jednu sestru – Františku (nazývaná Fróny).

Svatba Františka a Šáry se konala 1. května 1920 v kostele u Sv. Antoníčka v Blatnici a byla krojovaná.

Pospíšilovo manželství bylo bezdětné.

Fotografie svatby

Šáry s maminkou

Rodný dům Šáry v Bolešově

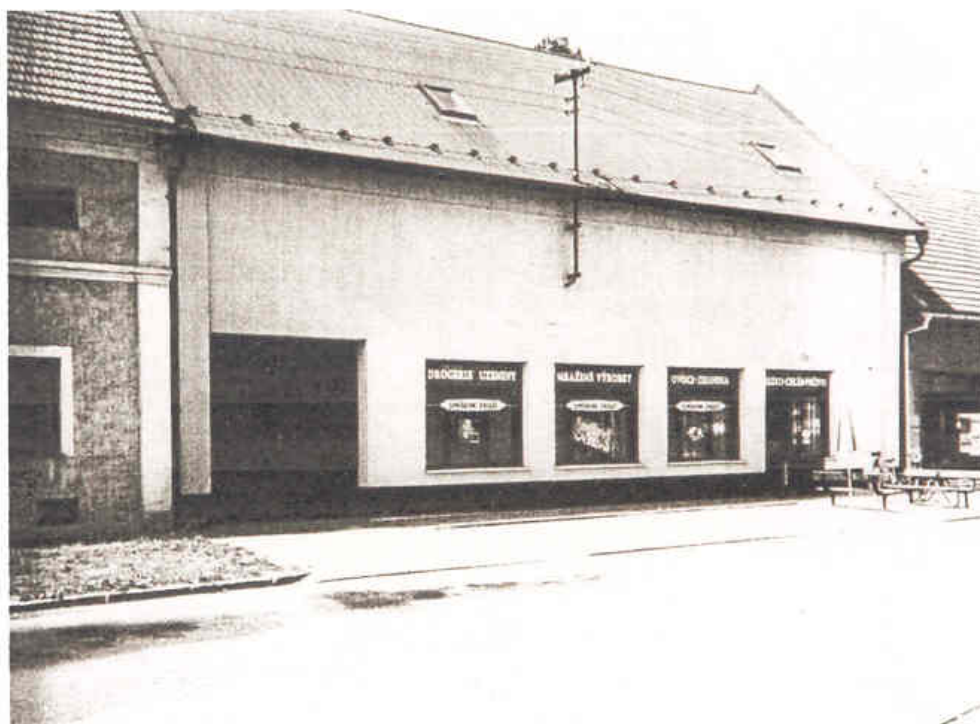

Otec Šáry František Červinka se narodil v r. 1836 ve Zlíně. Původním povoláním nadlesní a následně velkostatkář v Bolešově. Byl třikrát ženatý. Šáry a Fróny se narodily ve třetím manželství. Zemřel v r. 1905. Byl bratrancem Dr. Inocence Ladislava Červinky – významného moravského archeologa, rodáka z Břestu. Matka Františka, narozená v r. 1863 jako Trefilová v Kojetíně, byla vdovou po Zeidlerovi, který se stal neznámým při cestě do USA. Zemřela v r. 1936.

František Červinka, tatínek Šáry a Fróny

Co v současnosti ve Skašticích připomíná rodinu Pospíšilovu

1. Rodný dům čp. 30, jehož vlastníkem byl František Pospíšil po rodičích od 20. 7. 1934 až do své smrti 24. 4. 1958. Manželka o vypořádání dědictví neprojevila zájem a vlastníkem se stal stát. Od té doby po několika rekonstrukcích slouží jako obchod. V roce 1996 se stali jeho vlastníky manželé Šíblovi.

2. Kamenný kříž postavený rodinou Pospíšilovou v roce 1875 a opravený v roce 1939. Stojí u Plaviska.

3. Opuštěný hrob rodičů a babičky Františka Pospíšila. Příčiněním starosty obce Richarda Nováka byl opět postaven a zpevněn již dříve spadnutý pomník a hrob je částečně ošetřován.
4. Soukromé muzeum Dany Zlámalové, které obsahuje mimo muzejních sbírek ze Skaštic a jiných míst Hané i archivní dokumenty rodiny Pospíšilovy.

Jen díky dobré spolupráci badatelů a sběratelů archivních materiálů lze uchovávat vzpomínky na minulost. Já jsem před dvěma léty nevěděl o Františku Pospíšilovi vůbec nic, přestože jsem osobně poznal jeho tatínka a sestru. Musím uvést, že ve snaze dopátrat se alespoň k některým informacím jsem měl velké štěstí. Poznal jsem nové, velmi obětavé, ochotné lidi, kterým bych chtěl upřímně poděkovat za vynikající spolupráci. Jsou to především pracovníci Státního okresního archivu v Kroměříži, Obecního úřadu v Bolešově, Etnografického ústavu v Brně, Střední zemědělské technické školy v Olomouci a ostatních institucí, které jsem navštívil, včetně jmenovaných osob v tomto článku.

Cílem tohoto článku je připomenout osobnost Františka Pospíšila při příležitosti padesátiletého výročí od jeho smrti a zájemcům poskytnout přehled o akcích, kde se o něm budou moci dozvědět více.

Za obětavou technickou pomoc při zpracování podkladů pro webové stránky děkuji panu Miroslavu Olšinovi, řediteli SOkA Kroměříž.

Březen 2008

Ing. Milan Mlčoch